ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΝΟΡΙΤΑΣ ΤΟΥ ΝΑΟΥ

ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ-ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ
ΑΙ.ΣΣ.φΙ.0002

Εἶναι καταφανὴς ὁ ἐπιτελούμενος πάταγος ἐν τῷ Ναῷ τῆς Μητροπόλεως, καὶ πρὶν εἰσέτι πληροφορηθῇ ὁ ἐκεῖθεν διερχόμενος, μεφιτικὴ ὀδμὴ σηπιδῶνος καὶ φθινομένης ἀνθρωπίνης σαρκὸς ἀγγέλλει, ὅτι χεὶρ ἐναγὴς καὶ βέβηλος ἀνασπᾷ ἐκ τῶν μνημάτων, ἐπιρρίπτουσα ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ἐδάφους, ἀναμέσον καθύγρων λίθων καὶ οἱονεὶ βεβρεγμένων ὑπὸ τῆς ἀποσυνθέσεως, τὰ ὀσὰ τῶν κεκοιμημένων. Ἡ αὐτοῦ Πανιερότης προΐσταται τῆς ἐκχώσεως αὐτῆς τῶν ὀσῶν· ὁ δὲ θεώμενος τὴν ἀνασκαφὴν καὶ ἀμύητος διατελῶν τοῦ πραττομένου ἔργου, ἐκλαμβάνει κατὰ πρῶτον ὅτι, συγκομιδὴ λειψάνων γίνεται ἐπὶ σκοπῷ ν' ἀνατεθῶσιν αὐτὰ εἰς καλλιτεχνικὸν τύμβον, ἢ μαυσωλεῖον, προϊσταμένου τοῦ Ἐπισκόπου, σωματείου τινὸς, καλλιτεχνῶν κεκλημένων νὰ προσέλθωσιν εἰς Ζάκυνθον ἔνθα πολύεδρον ἐπιφανὲς ἀνεγείρεται εἰς τοὺς ἀγωνισθέντας ὑπὲρ πατρίδος. Προτίθεται, λέγεται, ὁ Ἐπίσκοπος Λάτας νὰ ἐπιχώσῃ τοὺς ἐν τῷ ἐδάφει τοῦ Ναοῦ ἐνυπάρχοντας κατακύμβους οἰκογενειῶν τινῶν καὶ νὰ ἐπιστρώσῃ διὰ μαρμάρων τὸ ἔδαφος, διὰ ν' ἀποβῇ τοῦτο δάπεδον μεγαλοπρεπὲς, ἀντάξιον τῆς ἐπιγενομένης πομπῆς τοῦ νεοπρεποῦς τούτου Καίσαρος Πάππα τῆς Ζακύνθου, μεταποιηθέντος εἰς τυμβωρύχον. Ἐπίσης φημίζεται ὅτι θὰ ἐπιβάλῃ ἐνοίκιον εἰς τὰ στασείδια διὰ τοὺς προσερχομένους εἰς τὸν Ναὸν Χριστιανοὺς, μεταποιουμένης τῆς Ἐκκλησίας εἰς παράπηγμα θεατρικὸν, εἰς ὃ ὁ πτωχὸς λαὸς δὲν θὰ ἔχῃ εἴσοδον, εἰμὴ ἀποτίων τὸ τίμημα τῆς πληρωμῆς, τῶν στασειδίων ἀντὶ τῆς αὐθορμήτου συρροῆς, ἥτις καθιστᾷ τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας. Οὕτω πως εἰσάγεται καινότροπον ἔθος ἐν πλήρει ἀθετήσει τῶν νενομισμένων τῆς Ἐκκλησίας, ἀφορώντων τὸν συγχρωτισμὸν καὶ τὴν πρὸς ἀλλήλους ἀδελφοποίησιν, ἐπὶ τῷ ἀριστοκρατικώτερον μεταβαλλομένης τῆς Ἐκκλησίας. Οὐχὶ πλέον Ναὸς, ἀλλὰ αἴθουσα παραστάσεως, ἐπὶ μισθῷ διδομένη εἰς τὰ πλήθη. Ἡ Ἐκκλησία ἀνέκαθεν ὑπῆρξε τὸ ἄθροισμα τῶν πιστῶν, ἡ συνέλευσις τῶν ὁμοδόξων πιστευόντων εἰς τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν, εἶναι δὲ καὶ τὸ ζῶν ἵδρυμα, τὸ διδάσκον τί ὀφείλωμεν νὰ πιστεύωμεν καὶ τί νὰ πράττωμεν, διανέμον τὰς ὑπὲρ τῆς ἠθικῆς ἡμῶν ἀναγεννήσεως πνευματικὰς βοηθείας καὶ κανονίζον αὐτὰς διὰ τῶν πειθαρχικῶν αὐτοῦ Νόμων. Ἡ ἰσότης ἐνώπιον τοῦ Νόμου, ἀναγράφεται ὑπὸ παντὸς πολιτικοῦ Κώδηκος τῶν πεπολιτισμένων λαῶν, ἀλλὰ ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Θρησκείας τίθεται ἡ ἀσάλευτος κρηπὶς, ἐφ' ἧς ἡ ἰσότης ἑδρεύει, μὴ ὑποστᾶσα οὐδεμίαν μείωσιν. Ὤχοντο διὰ παντὸς τὰ εὐάγγελα ῥήματα, διδάσκοντα τὴν ἀλήθειαν, ἐλέγχοντα τὰς κακοδοξίας, καὶ ἐνισχύοντα τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸ ἀγαθόν. Τὸ ἱκετεύειν τὸν Θεὸν, τὸ δέεσθαι καὶ τὸ χρηματίζεσθαι εἶναι ἀντίθετα πρὸς ἄλληλα. Τὸ μὲν ἀνέρχεται εἰς τὸν οὐρανὸν, εἰς ὃ ἀνατείνει τὴν ψυχὴν καὶ τὸ ὄμμα ὁ ἄνθρωπος, τὸ δὲ ἐμμένει ἐπὶ τῆς γῆς εἰς τὰ θηλάκια τῶν ἀπλήστων καὶ ἀκορέστων θεοκαπήλων. Ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ἐπικάθηται ἡ συνδιαλλαγὴ τῶν καρδιῶν καὶ αὐτόθι μαλάσσεται ἡ τραχύτης τῆς ὑφισταμένης κοινωνικῆς ἀνισότητος. Ἐκεῖ ἡ ὁμόνοια καὶ συμφωνία καὶ τῆς ἀγάπης ὁ σύνδεσμος· ὅταν δὲ προσέρχωνται οἱ ἐκκλησιαζόμενοι νὰ μετάσχωσι τῶν ἁγίων δώρων καὶ ἐντεῦθεν ὁ τετυφωμένος πλούσιος, ἐκεῖθεν ὁ ἀσήμαντος πολίτης, ὁ πενέστατος καὶ ὁ πλουσιώτατος, ἐπὶ δὲ τῶν κεκλιμένων κεφαλῶν αὐτῶν καταυγάζει τὸ ποτήριον τοῦ Χριστοῦ, συναισθάνονται πάντες τὸ γόητρον τῆς ἐν Χριστῷ ἀδελφοποιήσεως, τῆς ἀπολύτου ἰσότητος, ἅς τινας μόνη ἡ θρησκεία καὶ ὁ θάνατος παρέχουσιν. Οὐδὲν προνόμιον, οὐδεμία διάκρισις μεταξὺ πτωχοῦ καὶ πλουσίου ἐμφιλοχωρεῖ ἵνα διαιρέσῃ τοὺς ἐν Χριστῷ συνημμένους διὰ τῶν ὑψηλῶν δογμάτων τῆς θρησκείας, μεταδιδούσης διὰ τῆς πίστεως τὴν πνευματικότητα τῆς ψυχῆς, τὴν ἀθανασίαν αὐτῆς καὶ τὴν μέλλουσαν κρίσιν. Ταῦτα δὲν εἶναι εὐώνητα, καὶ καρπούμενα διὰ τῶν χρημάτων, ὡς αἱ πωλούμεναι χωρισταὶ ἕδραι, εἰς ἃς ἀναβιβάζεται, οἱονεὶ τροπαιοῦχος, διὰ τῶν κεκτημένων χρημάτων του ὁ πρώην πένης καὶ συναγαλλόμενος μετὰ τῶν ἀδελφῶν του.

Ἐπανερχόμενοι ἐπὶ τῶν τάφων, τοὺς ὁποίους περιφρουρεῖ τεμνή τις ἀθανασία διὰ τῆς πρεσβευομένης ὑπὲρ αὐτῶν ὁσιότητος καὶ λατρείας, τῶν ὁποίων προεξάρχει καὶ ἡγεμονεύει ἡ θρησκεία τοῦ Λόγου, ὁ Χριστιανισμὸς. Τίς δὲν ἀνακαλεῖ εἰς τὸν Νοῦν του ὅτι ἐπὶ τῶν τάφων, ἐν τῇ ἀταράχῳ αὐτῇ ἠρεμίᾳ οἱ Χριστιανοὶ ἄλλοτε ἐν τῷ πυρὶ τῶν καταδιώξεων καὶ ὑπὸ τῶν ἀπηνεστέρων βιοπραγιῶν ἑνὸς Δαικίου, ἑνὸς Νέρωνος, εἰσέδυον εἰς αὐτοὺς, ὡς εἰς κρύπτας, ἀπροσίτους εἰς τὰς καταδιώξεις, καὶ ἐκ τῶν ὁποίων ἐξήγαγεν αὐτοὺς φιλόχριστος αὐτοκράτωρ, ὁ Κωνσταντῖνος, περὶ πολλοῦ ποιούμενος τοὺς ἀγωνοθέτας τοῦ Χριστοῦ, ἀνεγείρας περικαλλῆ τεμένη καὶ βασιλικὰς ὑπὸ τὴν φαενότητα τοῦ ἡλίου, ἀντὶ τοῦ ζόφου τῶν κοιμητηρίων, εἰς ἃ μυρίανδροι ἀποικίαι χριστιανῶν συνῴκησαν ἐν ἀγνοίᾳ τῶν διωκτῶν των;

Ἤδη ἐπὶ τοῦ ἐπισκόπου Λάτα, μὴ εἰδοποιήσαντος τοὺς ἐνορίτας περὶ τῆς τελουμένης ἀνορύξεως τῶν ἐνοριτικῶν τάφων των, τῇδε κἀκεῖσε ἀνακυκῶνται σποδὸς καὶ ἡ τέφρα τῆς ὑπολειφθείσης ἀποσυνθέσεως τοῦ σώματος. Ἐντεῦθεν ἡ σκαπάνη ἀνακινεῖ τὴν συμπεφυρμένην ὑπὸ τοῦ χρόνου παντοίαν ὕλην, ἥτις ἀκμάζοντος τοῦ σώματος, ἐκλήθη νὰ συλλειτουργῇ μετὰ τῆς ψυχῆς, τὰς ὑψηλὰς εὐνοίας τοῦ πνεύματος, καὶ ἥτις, διὰ τῆς ἀποχωρήσεως αὐτῆς ἐμμένει ἀείποτε περιπαθὲς, δακρύβρεκτον, σεβαστὸν καὶ τιμαλφὲς σκεῦος τῆς ἐν αὐτῷ ἄλλοτε ἐνοικούσης ἀϋλότητος. Ἕκαστος νεκρὸς εἶναι ἡ περιληπτικὴ καὶ περιπαθὴς εἰκὼν τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ συνείδησις λαλεῖ τρανώτατα καὶ οἱ πρῶτοι αὐτῆς ἦχοι πλήττουσιν ἀδιακρίτως ὅλους, καὶ διὰ τῆς ἀναμφισβητήτου ἐπενεργείας καὶ δράσεως τοῦ νεκροῦ ἐπὶ τῶν ζώντων ἐκδηλοῦται ὁ σεβασμὸς αὐτῶν διὰ τὰ λείψανα αὐτὰ, ἅπερ δι' ἐπιφανῶν τύμβων, μαυσωλείων καὶ καλλιτεχνικοῦ διακόσμου, παρέχουσι πρὸς ἀλλήλους οἱ αἰῶνες, ἐπὶ τῆς ἀναφαιρέτου κληρονομίας τῆς ἀγάπης, ἥτις εἶνε ἡ συνεκτικὴ δύναμις καὶ ὁ ἀραβὼν τῆς αἰωνιότητος καί τὸ κοινὸν κεφάλαιον τοῦ βίου, δι' ὧν ὁ Θεὸς ἐπροικοδότησε τὴν ἀνθρώπινον ψυχὴν, ἀνεγείρουσα μνημεῖα εἰς τοὺς νεκρούς. Ἐξεγείρεται βαρυπενθοῦσα ἡ συνείδησις καθορῶσα νὰ συντρίβονται ὑπὸ τοῦ σκαπανέως καὶ τυμβωρύχου τὸ ἤδη ἄνευ εἴδους καὶ μορφῆς τὸ κρανίον ἐκεῖνο εἰς ὃ ἄλλοτε ἐνοικοῦσεν ὁ νοῦς, θεία λαμπηρὶς τοῦ ὑπερτάτου θείου πνεύματος, καὶ ἤδη, φύρδην μίγδην νὰ τίθωνται ἐπὶ τοῦ καλάθου τοῦ τυμβωρύχου, ἐστραμμένον πρὸς τοὺς ἀστέρας, εἰς οὓς πέτεται τὸ πνευματικὸν μέρος τοῦ ἀνθρώπου, ὡς νὰ ἐπεκαλεῖτο τὴν ἐξ ὕψους ἀρωγὴν διὰ τὴν ἐμποιουμένην ταύτην βεβήλωσιν.

Ἡ τυμβωρυχία αὕτη δὲν ἐξετάνθη εὐτυχῶς πέραν τοῦ Ναοῦ τῆς Μητροπόλεως, ἀλλὰ σιγηλῶς τριγμὸς μεταδίδεται οὕτως εἰπεῖν ἐκ τοῦ ἑνὸς εἰς ἄλλον τάφον περὶ τῆς τελουμένης βεβηλώσεως ἐν τῇ πανδαισίᾳ αὐτῇ τοῦ θανάτου. Οἱ πεπονεμένοι καὶ θλιβόμενοι δύνανται ν' ἀποτανθῶσιν ἔνθα δεῖ, διότι ὑφίστανται νόμοι, κηδόμενοι τῶν ἀνθρωπίνων, νόμοι ἀπαράγραπτοι καὶ σύγχρονοι τῶν κοινωνιῶν. Νομίζομεν δὲ ὅτι παρέχομεν ὀφειλόμενον φόρον εἰς τοὺς τεθλιμμένους, ἀναγράφοντες σαφεις διατάξεις τοῦ κώδηκος τοῦ Θεοδοσίου· «Qui aedificia manium violant, domus (ut ita dixevim) defunctorum, geminum videntur facinus perpetrare : nam et sepultos spoliant, destruento, et vivos polluunt, fabricando. Si qui igitur de sepulchro, abstulerit saxa, vel marmora, vel colamnas, aliamuc, quamcumque materiam, fabricæe gratia, sive id fecerit venditurus, decem pondo auri cogatur inferre fisco κτλ. (ἰδὲ Antiquitates Ecclesiasticae, Joseptri Bingham τόμος 10 σελ. 87).

Ἐν Ζακύνθῳ τῇ 18 Ἰουνίου 1886

Τύποις Σ. Καψοκεφάλου

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΞΟΥΡΙΟΥ